

225

Peça modernista del Museu Abelló

Pepa Ventura Altayó*

Títol: Filtre d'aigua modernista
Època: Modernista
Material: Ceràmica esmaltada
Mides: 47 x 27 cm
Número de registre: 3757
Col·lecció del Museu Abelló

* Directora del Museu Abelló. pventura@molletvalles.cat

A mitjan del s. XIX va haver-hi un corrent higienista que va afectar diferents àmbits de la societat, entre d'altres: l'alimentació, la higiene personal i l'arquitectura. Apareixen els primers habitatges amb un bany situat en una habitació independent, així com una sèrie d'objectes, molts d'ells de ceràmica, per a la cura i la prevenció de les malalties. A principi del s. XX, amb l'epidèmia de tifus que va haver-hi a Barcelona, els metges recomanen que es tracti l'aigua. Les cases benestants de la ciutat col·loquen uns dipòsits amb un sistema de filtres que depuraven l'aigua per beure. Eren peces de ceràmica amb un filtre en el seu interior que millorava la qualitat de l'aigua i sortia per l'aixeta que tenien a la part inferior. En molts casos la pedra porosa que filtrava l'aigua era d'amiant, un material que avui està prohibit. Posteriorment, aquests filtres van evolucionar cap a un nou model, conegut amb el nom de sinaí, que es feia a Manises i que, a banda d'evitar la presència de bacteris, enriqueix l'aigua amb virtuts mineromedicinales.

Aquest objecte, que va tenir una funcionalitat higiènica a principi del segle XX, ens ha arribat a nosaltres en forma d'objecte de culte. És durant el període del modernisme que les arts menors són elevades a la categoria

d'art. La iconografia i la simbologia modernista avancen paral·lelament a l'evolució de la tècnica i com a resultat trobem obres d'una gran bellesa, com aquest filtre. És el moment que molts objectes quotidians es converteixen en obres d'art.

En el modernisme, la ceràmica va ser molt utilitzada a les arts decoratives juntament amb el vidre i el metall, però també en la seva aplicació a l'arquitectura.

La natura esdevé la principal font d'inspiració, l'ornamentació floral esdevé un dels principals símbols d'aquest moviment, feta en relleu, i la trobem en edificis i en objectes.

Aquesta peça de la col·lecció de la Fundació Municipal Joan Abelló forma part de la primera donació que el pintor va llegar a la ciutat l'any 1996. Desconeixem la data exacta en què Joan Abelló va comprar aquest filtre, però suposem que va ser a finals dels setanta. En aquella època el pintor augmenta notablement la col·lecció modernista, a través de diferents compres que va fer, principalment a antiquaris de Barcelona. Aquesta obra, que encara manté el filtre en el seu interior, està exposada a la col·lecció permanent de la Casa del Pintor Abelló i va formar part de l'exposició "Vestigis del Modernisme. Interioritats quotidianes".